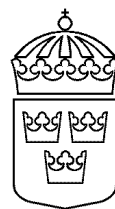

Torsdagen den 22 januari

Kl. 12.00 – 12.19
14.00 – 15.03

1 § Meddelande om frågestunder våren 2004

Tredje vice talmannen meddelade att ett meddelande om frågestunder våren 2004 delats ut till kammarens ledamöter.

2 § Svar på interpellation 2003/04:222 om utlandsstyrkan

Svar på interpellation

Anf. 1 Förvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Erling Wälivaara har frågat mig om vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra situationen för personalen i utlandsstyrkan.

Erling Wälivaara har som bakgrund till frågan åberopat en TEMO-undersökning som visat att officerare som tjänstgjort utomlands bland annat visat stort missnöje med villkoren under tjänstgöringen.

Erling Wälivaara har också anfört att riksdagen beslutat att tjänstgöringen i utlandsstyrkan ska vara obligatorisk för yrkesofficerare och att riksdagen därigenom indirekt tagit på sig ett arbetsgivaransvar för dem som ställer upp och verkställer Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska åtaganden utomlands.

Med anledning av detta vill jag anföra följande.

I regeringens proposition (prop. 2002/03:26) – som godtagits av riksdagen – anfördes i denna del att Förvarsmakten genom de föreslagna lagändringarna skulle ges möjlighet att utvidga arbetsskyldigheten för anställda i Förvarsmakten till att omfatta internationell verksamhet. Detta skulle ske genom att kravet på särskild anställning för tjänstgöring i utlandsstyrkan togs bort. Regeringen anförde vidare i propositionen att vad som ska ingå i en anställning i Förvarsmakten även i fortsättningen borde hanteras i ett förhållande av civilrättslig karaktär. En arbetsskyldighet vad gäller tjänstgöring i internationell verksamhet som bedrivs av Förvarsmakten borde därför inte regleras i lag. Utformningen av arbetsskyldigheten borde enligt propositionen i stället grundas på anställningsavtalen. Enligt propositionen skulle Förvarsmakten efter de föreslagna ändringarna i lagen (1999:568) om utlandsstyrkan inom Förvarsmakten få en grund för att som arbetsgivare kunna införa ett system där yrkesofficerare ges en skyldighet att tjänstgöra i internationell verksamhet.

Enligt min mening har således varken riksdagen eller regeringen infört en skyldighet för officerare att tjänstgöra utomlands. Genom författningsändringarna har Förvarsmakten däremot fått ett tydligare redskap

för att kunna utöva sitt arbetsgivaransvar i alla frågor som rör anställningen.

I fråga om statens arbetsgivarpolitik har det sedan 1985 skett en omfattande delegering från regeringen till myndigheterna av befogenheterna på detta område. Effekterna av denna delegering har varit föremål för en översyn av Arbetsgivarpolitikutredningen som lämnade ett betänkande i mars 2002 (SOU 2002:32) *Den arbetsgivarpolitiska delegeringen i staten – en samlad utvärdering*. Regeringen har i budgetpropositionen (prop. 2003/04:1, Utgiftsområde 2, avsnitt 6) – som godtagits av riksdagen – redovisat sin bedömning med anledning av utredningens slutsatser och förslag. Regeringen anförde i nämnda proposition att den delade utredningens uppfattning att den arbetsgivarpolitiska delegeringen i grunden var riktig och borde ligga fast. Löner och andra förmåner för statens personal är liksom hittills en fråga för arbetsmarknadens parter.

På initiativ från Officersförbundet inleddes för några år sedan överläggningar mellan Försvarsmakten och arbetstagarorganisationerna om ett kollektivavtal om förmånerna till personalen i utlandsstyrkan. Under hösten 2003 avbröts förhandlingarna då parterna inte kunde komma överens. Försvarsmakten avser dock att ensidigt göra en del förbättringar i villkoren för de anställda i utlandsstyrkan.

Jag kommer genom mina löpande dialoger med Försvarsmakten att hålla mig informerad om läget i stort vad gäller utlandstjänstgöringar och hur eventuella fortsatta överläggningar mellan parterna fortskrider.

Anf. 2 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Fru talman! Jag vill tacka försvarsministern för svaret. Men jag kan inte påstå att jag är helt nöjd med det.

Varje år inställer sig 300 officerare för utlandstjänstgöring. Att tjänstgöra utomlands har för många officerare varit en självklarhet och ett utmärkt sätt att vidareutvecklas i yrket.

”Officeren får genom den internationella tjänstgöringen en bra möjlighet att utveckla sitt ledarskap och ovärderliga erfarenheter som yrkesperson och människa.” Så skriver Officersförbundets ordförande Lars Fresker i en debattartikel i DN den 25 december 2003.

Enligt min mening är det allvarligt när vi får signaler om att kvinnor och män som vi skickar ut i fredsbevarande och fredsframtvingande missioner inte mår bra när de återvänder från sin utlandstjänst.

Det är allvarligt när drygt en fjärdedel – 28 % – av officerarna efter tiden i utlandsstyrkan har fått reaktioner som mardrömmar, huvudvärk och koncentrationssvårigheter som inte går över så fort, utan de bär med sig dessa besvär under en längre tid. Vi kan inte bara vifta bort dessa signaler och förbli passiva.

Varje utlandsmission är ändå ytterst beslutad av oss politiker i regering och riksdag. Och självklart har vi om inte annat så ett moraliskt ansvar för hur dessa människor mår efter utfört uppdrag.

Den svenska officerskåren är känd för sin lojalitet. Den ställer villigt upp när så behövs. Det är också väl känt att våra insatsstyrkor är väl ansedda ute på fältet. De gör ett utomordentligt bra jobb.

En TEMO-undersökning som gjordes i december 2003 visar att 64 % av officerarna som ingick i undersökningen under sin utlandstjänst har

upplevt så svåra situationer att de har fruktat för sin egen eller för sina kollegers säkerhet och för sitt eget liv.

Samma undersökning visar dessutom, vilket försvarsministern också nämnde, att officerarna är missnöjda med arbetsvillkoren, de ekonomiska villkoren, stödet till hemmavarande familj, försäkringsskyddet och så vidare. Jag frågar varför våra officerare i utlandsstyrkan ska ha sämre betalt än deras nordiska kamrater ute på fältet. Självklart vilar huvudansvaret för att dessa frågor får en positiv behandling och lösning på Försvarsmakten. Men jag vill nog påstå att även regering och riksdag måste ta sitt ansvar. Vi kanske inte är direkt skyldiga, men vi är i alla fall lite medskyldiga.

Jag blir lite förvånad när jag hör försvarsministern gång på gång upprepa ordet "borde" i svaret. Hon säger att "Försvarsmakten även i fortsättningen borde hanteras i ett förhållande av civilrättslig karaktär." Hon säger vidare att "internationell verksamhet som bedrivs av Försvarsmakten borde därför inte regleras i lag." Hon säger också: "Utformningen av arbetsskyldigheten borde enligt propositionen i stället grundas på anställningsavtalen."

Borde inte vi som beslutar om att skicka ut våra medborgare, officerare och övrig personal, ta vårt ansvar och med kraft se till att situationen förbättras för dem?

Anf. 3 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Erling Wälivaara, vi är överens om att det är betydelsefullt att vi kan ha internationell tjänstgöring och att vi kan fullfölja våra internationella missioner. Det är en vital del av det svenska försvaret. Då är det naturligtvis viktigt att Försvarsmakten, som är arbetsgivare och ansvarig för all personal vare sig den är hemma eller utomlands, ser till att tjänstgöringen kan genomföras på ett sätt som står i överensstämmelse med de krav som vi som svenskar ställer på arbetsmarknaden.

Men det är också en betydelsefull princip att när man har parter på arbetsmarknaden är det oftast de som tillsammans bäst kan finna en lösning. De kan identifiera problemen bäst, och de kan också gemensamt finna lösningar på dem. Det är helt enkelt det som riksdagen har beslutat ska gälla även för Försvarsmakten.

När riksdagen och regeringen uttalar sig i samband med propositions-
texter blir det naturligtvis i form av att det även borde regleras i offentligtgrättsliga avtal. Det är inte bara vad regeringen anser, utan i det här fallet är det faktiskt också vad riksdagen har uttalat. Skälet är att man uttrycker en intention men överlämnar till parterna att finna den konkreta lösningen.

Det är väldigt noga uttalat att vi ska ha ett deltagande i internationella operationer. Det är ett uppdrag som jag har fått att fullfölja genom riksdagens ställningstagande. Det är också min uppgift att i dialogerna med Försvarsmakten följa genomförandet av det övergripande beslutet. Men de konkreta lösningarna överlåter vi till parterna att själva finna.

Anf. 4 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Fru talman! Jag är helt överens med försvarsministern om den här internationella tjänstgöringen. Försvarsministern talar om principen att parterna själva ska lösa, och bäst kan lösa, dessa frågor. Självklart är det

Prot. 2003/04:56
22 januari

Svar på interpellation

så. Men åtskilliga gånger har försök gjorts under en lång tid utan att man har kommit till något resultat. Arbetsgivarparten, Försvarsmakten, har helt enkelt dragit sig ur förhandlingarna. Då tycker jag att det är viktigt att vi politiker, som ändå är de som beordrar ut de här styrkorna, säger till och hjälper till – naturligtvis utan att det blir ministerstyre – med att få till stånd en positiv lösning.

Dock tror jag inte att det är riktigt självklart att vi inte har ett ansvar för att samtliga officerare har en skyldighet att ingå i utlandstjänsten. Jag tycker inte att det är riktigt ärligt att vi försöker krypa undan där, för om vi inte skulle ha ändrat den här lagen skulle Försvarsmakten inte ha kunnat tvinga ut alla officerare. Kristdemokraterna protesterade mot detta och sade att de officerare som var anställda före lagens ikraftträdande inte ska bli påtvingade detta. Men riksdagens beslut blev att samtliga officerare måste ut i utlandstjänst.

Från Försvarsmakten har man förvisso valt att inte skicka ut tidigare, äldre, officerare. Men jag tycker inte att vi kan krypa undan vårt ansvar. Vi har faktiskt ändrat lagen så att det blivit möjligt för Försvarsmakten att tvinga ut våra officerare.

Anf. 5 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Nej, Erling Wälivaara, i den moderna Försvarsmakten kommer det att vara en naturlig del att också delta i internationell tjänstgöring därför att Sverige deltar i bredare internationella sammanhang. Detta är en del av vår gemensamma utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik.

Det är sedan en uppgift som det åligger oss på försvarsområdet och Försvarsmakten att fullfölja. Riksdagen har fattat sådana beslut att det ska bli möjligt att deltagande i det internationella arbetet ska vara en naturlig del. Det är ingen som med lag har fattat beslut om att tvinga enskilda officerare att delta. Däremot har man tagit bort de regleringar som hindrar arbetsmarknadens parter att finna en lösning som gör att detta är ett naturligt uttryck för att vi har en internationell del också i vårt svenska försvar. Således är det inte fråga om ministerstyre om jag skulle börja uttala mig, utan då är det helt enkelt ett otroligt klumpigt inlägg i ett avtalsförhållande mellan två parter. Där måste både Erling Wälivaara och jag vara väldigt försiktiga så att vi inte tar ställning, utan vi ska låta parterna själva hitta lösningarna.

Anf. 6 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Fru talman! Försvarsministern säger att det är en naturlig del att delta – ja. Jag är helt överens med försvarsministern om det. Det råder stor politisk enighet om att Sverige ska ställa upp i arbetet för världsfreden. Sverige har genom åren ställt upp och gjort mycket värdefulla insatser. Ofta har vi fått höra att insatserna är och har varit uppskattade. Det är bra att Sverige ställer upp.

Sverige har en lojal officerskår. De ställer upp och gör grovjobbet ute på fältet när regering och riksdag så beslutar. Ofta får vi höra berömande ord om officerarnas insatser – ord som gör oss stolta. Vi ger dem en klapp på axeln men inte mycket mer.

Det är bra att Sverige har en officerskår som ställer upp. Men ställer vi politiker upp för officerarna och deras familjer? Det borde vara en

självklarhet att vi gör det men frågan är alltså om vi gör det. När vi hör att de mår dåligt både fysiskt och psykiskt – när de har stressymtom, ont i huvudet, koncentrationssvårigheter och mardrömmar – ställer vi då upp för dem? Det är en rannsakande fråga till oss alla. Det vore utmärkt om vi kunde säga: Vi ställer upp för våra lojala officerare.

Vi ska inte bara noga följa utvecklingen utan också med kraft se till att vår personal i utlandstjänst får bästa tänkbara förhållanden. Vi kristdemokrater vill göra det. Vill försvarsministern göra det?

Anf. 7 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Erling Wälivaara, vi är båda helt överens om att man när man deltar i internationella operationer gör en viktig insats för vårt land. Den insatsen ska ha all respekt, och den ska också kunna utföras på ett sådant sätt att man själv efteråt känner att det har varit en betydelsefull och viktig del på ett positivt sätt i den personliga utvecklingen. Detta är målet. För att åstadkomma det är det en lång rad uppgifter som Försvarsmakten som arbetsgivare ska fullfölja.

Försvarsmakten utvecklar hela tiden sin uppgift som arbetsgivare. Överbefälhavaren har gett ut ett tiopunktsprogram, och det finns en lång rad saker som ska bidra till att de uppgifter som vi från riksdag och regering ålägger Försvarsmakten också kan genomföras på ett anständigt sätt. Där är vi överens. Jag följer noga att så sker.

Att däremot i det känsliga förhållande som finns mellan arbetsmarknadens parter – särskilt i en fråga där man avbrutit förhandlingarna – göra inbrott och börja tala om var sympatierna ligger är precis den typ av insatser som man måste värja sig för därför att då förstör man förutsättningarna för arbetsmarknadens parter att uppnå det som både Erling Wälivaara och jag vill, nämligen att deltagandet i de internationella uppgifterna ska ses som en naturlig del av arbetsuppgiften.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2003/04:56 till arbetsmarknadsutskottet

2003/04:66 till konstitutionsutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.19 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Prot. 2003/04:56
22 januari

Svar på interpellation

4 § Frågestund

Anf. 8 TALMANNEN:

Då har vi frågestund. Frågor besvaras av statsrådet Pär Nuder, utrikesminister Laila Freivalds, statsrådet Ulrica Messing, miljöminister Lena Sommestad och statsrådet Lena Hallengren.

Vi har så många frågare anmällda enligt det nya systemet att vi kanske ibland inte ska ta två repliker utan nöja oss med fråga och svar, och så hoppas vi att så många som möjligt kan komma fram.

Stockholms Internationella Forum 2004

Anf. 9 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Den svenska regeringen står i begrepp att ordna en konferens om folkmord. Om något folk har blivit utsatt för mord är det som vi alla vet det judiska folket. Därför är det minst sagt uppseendeväckande att ett svenskt statligt museum i anslutning till konferensen ordnar en utställning, en så kallad installation, som andas förståelse för mord på judar, för att uttrycka det milt.

Orsaken måste vara antingen oklara besked från regeringen om syftet med konferensen eller dåligt omdöme hos museiledningen, eller möjligen båda dessa.

Min fråga till statsrådet Pär Nuder, som jag förstått har ansvar för konferensen, är vad regeringen tänker göra för att sådana fadäser ska undvikas i framtiden.

Anf. 10 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Vi har en betydande yttrandefrihet i Sverige, inte minst vad gäller den konstnärliga friheten att ge uttryck för åsikter som må vara helt avvikande från gängse normer och värderingar. Regeringens uppgift är att styra riket, inte att recensera enskilda konstverk, alldeles oavsett vilka känslor de sätter i svall. De kulturinstitutioner vi har i Sverige har en betydande frihet att utöva denna yttrandefrihet, som jag tror att inte minst Gabriel Romanus är en stark tillskyndare av.

Regeringens slutsats av det som har hänt är att vi ska fortsätta att värna den konstnärliga friheten. Samtidigt bör vi nog alla lite till mans reflektera lite grann över de oerhört starka känslor som finns i Mella-nösternkonflikten, berättigade sådana, och dra de slutsatser som vi finner lämpliga därav.

Anf. 11 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Vi är överens om att vi ska värna om både konstnärlig frihet och yttrandefrihet i Sverige. Men det är inte heller fel att utöva ett gott omdöme. Om man ordnar en konferens ska man se till att det som staten står för i anslutning till konferensen inte går rätt emot konferensens syfte.

Jag hoppas att jag inte övertolkar statsrådets sista mening om jag av den drar slutsatsen att nästa gång man ordnar en konferens kommer man att vara tydligare i direktiven och också att man kommer att lägga ned en viss omsorg när man utser chefer för statliga institutioner. Bara för att vi

har yttrandefrihet måste ju inte statliga museer stå för opinionsbildning som strider mot det som vi alla är överens om, nämligen att oskyldiga människor inte ska mördas.

Prot. 2003/04:56
22 januari

Frågestund

Anf. 12 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Det råder inget som helst tvivel om regeringens inställning till självmordsbombningar. Det har inte minst utrikesministern givit uttryck för vid i princip samtliga tillfällen som givits, endera bilateralt som ett svenskt uttalande eller inom ramen för det europeiska utrikespolitiska samarbetet. Vi har givit uttryck för vår avsky inför självmordsbombningar. Därom råder inget som helst tvivel.

Den här diskussionen handlar om ett enskilt konstverk i en utställning producerad av en statlig myndighet som har stor frihet under yttrandefriheten att välja sina utställningar såsom man själv vill. Den politiken tänker regeringen fortsätta att bedriva.

Strålning från mobiltelefoner

Anf. 13 KARIN THORBORG (v):

Herr talman! Jag har en fråga till Lena Sommestad.

Jag hörde häromdagen på radio att SSI gått ut och manat till försiktighet angående användning av mobiltelefoner. Eftersom SSI:s officiella ståndpunkt hittills har varit att strålningen är ofarlig kändes detta som ett genombrott.

Men säg den glädje som varar. Sedan läste jag i tidningen att SSI inte skulle kräva varningstexter, vilket jag trodde att detta innebar, utan nöjde sig med att rekommendera försiktighet. Tipset i tidningen var att det skulle ligga en lös varningslapp i kartongen till mobilen med en uppmaning till försiktighet och att leverantörerna frivilligt skulle kunna tillämpa detta.

Jag vill fråga Lena Sommestad, med tanke på den opinion och debatt som har funnits kring den här frågan: Är du nöjd med SSI:s förslag och försiktiga hållning, eller vill du gå längre när det gäller upplysning såsom andra länder har gjort?

Anf. 14 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! När det gäller SSI:s uppdrag om att eventuellt ha informationstexter på mobiltelefoner i samband med försäljning har det förslaget fortfarande inte lämnats till regeringen. Det är alltså inte klart. Det som har stått i pressen kring detta är enbart förhandsspekulationer om var SSI kommer att hamna. Uppdraget kommer att redovisas den 1 februari.

När det gäller hur SSI ser på strålningen från mobiltelefoner ligger grundinställningen fast: Forskningssammanställningar visar fortfarande att det inte finns något som pekar på att det är förenat med skadlig inverkan på hälsan att tala i mobiltelefon. Dock finns det vissa forskningsresultat som avviker från mönstret. Vad SSI nu gör är att vara något tydligare med en policy som man redan tidigare haft: att informera om på vilket sätt man kan minska strålning. Det tycker jag är utmärkt.

Anf. 15 KARIN THORBORG (v):

Herr talman! Den här frågan har också en etisk aspekt. Man uppmanar till försiktighet men tar inte den fulla konsekvensen av det. Jag tycker att konsumenterna alltid bör få full kunskap om riskerna med det de köper. Många läser inte alla de här lösa papperen. Finns det underlag för uppmaning till försiktighet bör detta redovisas tydligt. Från ett konsumentperspektiv skapar det här annars bara mer förvirring.

Anf. 16 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig än en gång säga att SSI över huvud taget inte har lämnat det här uppdraget. Vi kan alltså inte diskutera vad SSI här kommer att föreslå.

Däremot vill jag än en gång slå fast att vi har ett mycket tydligt samlat forskningsläge som säger att det inte kan påvisas några skadliga hälsoeffekter av mobiltelefoner. Men det finns alltså vissa avvikande resultat, och forskningen kommer också att pågå många år framåt. Det är mot bakgrund av detta som SSI i dag tydligt vill informera om på vilka enkla sätt man kan reducera strålningen om man så önskar. Ett bra sätt är då att använda *handsfree*.

Jag tycker att SSI är tydliga. Jag önskar inte att SSI ska gå utöver vad forskningen säger. Tvärtom är det förenat med mycket gott omdöme, tycker jag, att hålla sig till de vetenskapliga underlag vi har på det här området, precis som vi gör på alla andra områden när det gäller miljöpolitiken och de faror som är förknippade med strålning och andra risker.

Skogsavverkningen i Valvträsk

Anf. 17 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Ulrica Messing.

Anser statsrådet att den i dag påbörjade skogsavverkningen i Valvträsk är förenlig med regeringens förvaltningsansvar som skogsägare via Sveaskog?

Anf. 18 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det är inte jag som skogsminister som ansvarar för Sveaskog som statligt bolag, utan det gör Leif Pagrotsky. Jag får hänvisa den frågan till ansvarig minister för Sveaskog.

Anf. 19 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Det är väl ändå så att Ulrica Messing är ansvarig för skogsfrågorna i regeringen. Det är väl något enkelt och till och med billigt att hänskjuta till en annan minister. Statsrådet måste ju i rimlighetens namn ha satt sig in i ärendet och ha en uppfattning. Det är väl det minsta man kan begära.

Anf. 20 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det är väldigt enkelt att ställa en fråga till fel statsråd. Om Bengt-Anders Johansson frågar mig om skogsvårdslagen är jag beredd att svara att den är glasklar. Här finns en tydlig uppdelning mellan

miljömålen och produktionsmålen. Den ska privata och offentliga skogsägare, stora som små, hålla sig till.

En gång per mandatperiod utvärderar vi skogsvårdslagen. Är det någon som misstänker att en liten eller stor skogsägare bryter mot den lagstiftning som riksdagen har ställt sig bakom tycker jag att han eller hon har en skyldighet att anmäla det.

Skogsvårdslagen, den kan jag.

Stockholms Internationella Forum 2004

Anf. 21 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! På måndag ordnas som bekant en konferens i Stockholm under temat hur man förebygger folkmord och massmord, Stockholm International Forum. Vid första anblicken blir man givetvis väldigt glad över att Sverige ska stå som värd för en konferens av den typen, den fjärde i sitt slag. Det innebär att Sverige kanske återigen tar en aktiv ställning i utrikespolitiken, vågar stå upp för global rättvisa och vågar bli initiativtagare till förhandlingar.

Men när man tittar lite närmare på vilka som ska komma till konferensen blir man mer skrämmd. Inbjudningarna har varit trist ensidiga. Ryska regeringen är inbjuden men ingen representant för det tjetjenska förtryckta folket. Marocko har fått inbjudan men ingen från det ockuperade Västsahara. Israel har fått inbjudan men ingen från den palestinska sidan, där man nu sätter upp en mur som stjälar land och vatten från palestinierna.

Det verkar som om Sverige av undfallenhet har valt att bjuda in dem som är enklast att bjuda in och inte vågat ta i de heta potatisarna, vilket kommer att göra det svårt att faktiskt nå någon framgång när det gäller att förebygga folkmord.

Därför har jag en fråga till utrikesministern. Hur avser utrikesministern att ansvara för och verka för att Sverige inte vid den här konferensen uppfattas ha en utrikespolitik som stöder ockupation eller statsterrorism, som till exempel Ryssland sysslar med i Tjetjenien?

Anf. 22 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Det handlar alltså om konferensen. Vi satt här och funderade på vilket statsråd som Gustav Fridolin vände sig till. Det är ju Pär Nuder som ansvarar för konferensen. Men klämman på frågan blev väl på vilket sätt regeringen ska agera för att inte konferensen ska uppfattas som att vi inte är intresserade av att bekämpa folkmord.

Jag kan bara hänvisa till det engagemang som regeringen har, där konferensen naturligtvis bara är *ett* sätt att hantera denna fråga. Men i alla andra sammanhang där Sverige agerar internationellt för att förebygga, förhindra och ta konsekvenserna av kriser som kan leda till folkmord kommer förhoppningsvis just denna konferens att ge oss nya instrument och nya idéer om hur vi på ett tidigt stadium kan upptäcka när det finns risk för ett folkmord. Då kan vi använda de internationella instrument vi har för att förhindra det.

Prot. 2003/04:56

22 januari

Frågestund

Anf. 23 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Jag är ledsen att utrikesministern inte riktigt uppfattade min fråga. Frågan var: När vi nu ordnar en konferens till vilken vi bjuder flera länder som i dag ockuperar andra länder, dit vi bjuder flera länder som sysslar med stora brott mot de mänskliga rättigheterna, till exempel Turkiet mot det kurdiska folket eller Ryssland mot tjetjenerna, hur ska det undvikas att uppfattas som att Sverige faktiskt stöder ockupationen och statsterrorismen, och hur ska utrikesministern verka för att undvika det?

Tack och lov ordnas det på söndag en parallell konferens av Nätverket mot krig till vilken man bjudit representanter för det palestinska folket, till vilken man bjudit personer som kan berätta om situationen i Tjetjenien och till vilken man bjudit representanter som kan visa på en större bredd i den svenska utrikespolitiken.

Min nästa fråga, som jag hoppas att Laila Freivalds kan svara på, är om hon och regeringen är beredda att delta också i den konferensen för att försöka få den fulla bilden och inte bara lyssna på ockupanterna.

Anf. 24 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Den här konferensen handlar ju inte om de pågående konflikter vi har i världen. De diskuteras i många andra sammanhang. Det är utmärkt om det även pågår en konferens i anslutning till regeringens konferens som just fokuserar på de pågående konflikterna. Det är ingen tvekan om att de konflikterna behöver uppmärksammas och diskuteras i alla möjliga fora.

Men nu är det så att regeringens konferens handlar om framtiden och hur vi ska utveckla de internationella instrumenten, utnyttja de organisationer och kanaler vi har för att på ett tidigt stadium upptäcka risker för folkmord. Den handlar om hur vi kan utveckla det regelverk vi har för att ingripa på ett tidigt stadium. Det är olika saker.

Alla behöver uppmärksammas, men vid olika tillfällen. Man kan inte, som kanske Fridolin skulle vilja, samla alla de olika kriser som vi har i världen och hantera dem vid en och samma konferens. Vi har från regeringens sida valt att vid denna konferens fokusera på framtidens möjlighet att förhindra folkmord.

Infrastruktur och regional utveckling

Anf. 25 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Herr talman! Regeringens arbete för tillväxt och sysselsättning i hela landet handlar mycket om infrastruktur. För oss i Norrbotten är goda kommunikationer A och O. Vi behöver Haparandabanan, bredband och full täckning för mobiltelefoni. Men det är inte bara de här stora insatserna som är viktiga. Ibland är det de små sakerna som kan vara avgörande.

Om besöksnäringen, som jag själv tror väldigt starkt på, ska kunna utvecklas måste turisterna kunna ta sig fram till resmålen. Jag har ett exempel från Kiruna kommuns nordligaste del, väg 400. De som bor i Saivomuotka behöver kunna ta sig fram på trafiksäkra vägar. Men för att man ska kunna bedriva turistisk verksamhet måste besökarna alltså kunna ta sig till och från resmålen. Det kan vara av avgörande betydelse för småföretagarna.

Jag skulle vilja fråga statsrådet Ulrica Messing på vilket sätt planeringen för infrastruktur kopplas ihop med övrig regional utveckling så att verken vid beslut om anslag tar hänsyn till det totala behovet.

Prot. 2003/04:56
22 januari

Frågestund

Anf. 26 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det var en bra fråga som Kristina Zakrisson ställde. Förutsättningen för att det ska kunna finnas möjligheter till tillväxt och utveckling är bland annat infrastrukturen. Vi har haft en lång remissrunda fram till de förhandlingar som vi sitter i just nu med våra samarbetspartier om infrastrukturpropositionen.

Vi har varit tydliga med att till Banverket och Vägverket och till länsstyrelser, kommuner och företagarföreningar, som alla har fått vara med och tycka till, poängtera att fokus på de prioriteringar som hela vårt land har gjort ska vara förutsättningarna för utveckling och tillväxt. Näringslivsperspektivet, bland annat turismen, är en jätteviktig del i de förslag som har kommit in.

Kommunala bidrag till kooperativa förskolor

Anf. 27 LARS LINDÉN (kd):

Herr talman! Jag var med och startade en föräldrakooperativ förskola i Timrå 1987. Kooperativet har nu efter 17 år fått ekonomiska problem därför att kommunen i vissa lägen har missgynnat kooperativet.

Det som hände var att en av familjerna i kooperativet fick en liten pojke som hade Downs syndrom. Hur skulle kooperativet ekonomiskt och praktiskt klara av det? Kommunen sade nej till ekonomiska bidrag för en extra tjänst på 25 % som skulle behövas för att klara av att den här pojken skulle få träning och utveckling. Det finns redan extra pengar för barn med särskilda behov inbakat i bidraget som kommunens 39 förskoleavdelningar får, svarade kommunen.

Detta fungerar ju bra för kommunens egna 38 förskoleavdelningar som kan styra över pengarna till den avdelning där behoven är störst. Men alla inser ju att kooperativet med bara en trettioniondel av de här resurserna inte klarar den extrainsatsen med de små pengarna.

Vad tänker statsrådet Hallengren vidta för åtgärder för att i dylika fall uppnå och upprätthålla konkurrensneutralitet mellan offentlig och privat verksamhet som regeringen säger sig vilja göra?

Anf. 28 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! I dag har man ingen rätt som kommun att särskilja och säga att man ger olika förutsättningar till kommunala respektive privata eller enskilda förskolor.

Den bild som Lars Lindén beskriver förvånar mig väldigt mycket. Alla barn har rätt till det stöd som de behöver. Jag förutsätter att om Skolverket hör talas om den här situationen är det deras uppgift att agera – inte min – i det enskilda fallet.

Anf. 29 HÅKAN LARSSON (c):

Herr talman! Vid partiledardebatten här i kammaren i går sade statsministern att särskilda insatser kommer att göras framöver på Gotland, i Norrbotten och utmed den södra Norrlandskusten. Det behövs säkert insatser för att få fart på tillväxt och utveckling. Jag vill fråga statsrådet Ulrica Messing om hon kan berätta lite närmare vilka särskilda insatser som regeringen planerar.

Dessutom skulle jag gärna vilja veta hur hon ser på utvecklingen i inlandet i övrigt, eftersom man från regeringens sida tydligen inte anser att några särskilda insatser behövs där. Hur ska man få fart på tillväxt och utveckling i övriga delar av norra Sveriges inland, förutom Norrbotten?

Anf. 30 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Statsministern var väldigt tydlig i går i partiledardebatten där han sade att vi behöver kombinera den regionala utvecklingspolitik som vi i dag driver med extra moderna satsningar på bland annat utbildning och infrastruktur. Han nämnde tre områden. Vi kommer tillbaka senare under våren med förslag till konkreta åtgärder för just de områdena.

Att vi har pekat ut dem har helt enkelt att göra med att just där är arbetslösheten som högst. Det senaste kvartalet förra året var Gävleborgs län det län i landet som hade den högsta arbetslösheten. Annars brukar det vara Norrbotten.

Det här betyder inte att vi drar ned ambitionerna på andra områden. Arbetet för den regionala utvecklingspolitiken via myndigheter, länsstyrelser och verk fortsätter med precis samma intensitet som tidigare. Vi glömmer ingen.

Regeringens utnämningsspolitik

Anf. 31 TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr talman! Under förmiddagen i dag nåddes vi av beskedet att Agneta Bladh har utnämnts till ny rektor för Högskolan i Kalmar. Agneta Bladh är mångårig s-märkt statssekreterare i Utbildningsdepartementet.

Därmed får ytterligare en socialdemokrat ett statligt toppjobb inom högskolan. Detta sker samma vecka som TV-Aktuellt har rapporterat om att det blir en allt hårdare politisk styrning av den svenska högskolevärlden. Aktuellt har undersökt 24 av de största universiteten och högskolorna i Sverige och har funnit att av styrelseordförandena i högskolorna har 16 politisk bakgrund. Av dessa har 13 socialdemokratisk bakgrund, två har moderat bakgrund och en har folkpartistisk bakgrund. Summa summarum: 81 % av de utnämnda har socialdemokratisk bakgrund.

Hur ska obalansen förklaras, statsrådet Pär Nuder? Jag levde i förvissningen att sakpolitisk kompetens var ungefär lika väl spridd i alla partier. Hur ska obalansen förklaras?

Anf. 32 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Regeringens utnämningsspolitik är i princip varje år föremål för konstitutionsutskottets behandling. Så har det varit under de senaste åren. Slutresultatet har från år till år varit detsamma: Regeringen följer regeringsformens principer om förtjänst och skicklighet vid utnämning av högre chefer inom den statliga förvaltningen. Det gäller naturligtvis även på högskoleområdet.

Tobias Krantz nämner en aktuell utnämning. Jag kan berätta för kammaren att Agneta Bladh är en ytterst förtjänt och skicklig person. Hon är docent i statskunskap, och hon har varit generaldirektör för Högskoleverket. Det är i och för sig bra att enskilda individers namn nämns. Vi får granska om dessa personer är förtjänta och skickliga eller ej. Det vore bra om vi kom bort från den svepande diskussionen om att en viss partitillhörighet, att man någon gång har tjänstgjort på en politisk befattning, skulle vara diskvalificerande.

Anf. 33 TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr talman! Det är självfallet inte så att en politisk bakgrund ska vara diskvalificerande. Den intressanta frågan här är det övergripande mönstret. Det övergripande mönster som TV-Aktuellt har tagit fram är att av 16 utnämningar bland människor med politisk bakgrund till styrelseordförande för högskolor och universitet har 13 av dessa socialdemokratisk bakgrund.

Är det en slump att kompetensen på det området är så otroligt ojämnt fördelad att inga vänsterpartister eller miljöpartister och enbart en folktopartist och två moderater får komma i fråga för den typen av höga styrelseuppdrag? Det är den intressanta frågan, och vi behöver inte diskutera enskilda fall. Titta på mönstret, Pär Nuder, och förklara för mig och kammarens ledamöter varför denna enormt stora obalans har uppstått. Är det inte tid för rannsakan av regeringens utnämningsspolitik?

Anf. 34 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Regeringen överväger noggrant inför varje enskild utnämning om de kandidater som finns är förtjänta och skickliga. Det är de kriterier vi har att utgå från. Det finns en tendens i den allmänna debatten att stämpla personer som under en tid av sina liv har haft politiska uppdrag och därmed diskvalificera dem från tjänster i offentlig förvaltning.

Men låt oss utgå från den allmänna diskussionen. Tala om exakt vilka personer som regeringen har utnämnt som inte är förtjänta och skickliga. Då kommer debatten troligtvis att få en helt annan karaktär.

Utbyggnaden av 3 G-nätet

Anf. 35 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Messing.

Det var fyra bolag som på två villkor fick 3 G-tillstånd i december 2000. Det ena var att 3 G-näten ska vara utbyggda till den 31 december 2003, och det andra var att täckning ska finnas för 99,98 % av befolkningen.

Nu har tidsgränsen passerats. Enligt Post- och telestyrelsen som gjorde en uppskattning strax innan jul har 60–75 % av Sverige täckning. Men nu har marknaden för 3 G-telefoner inte blivit vad man trodde. Enligt veckans information från Statens strålskyddsinstitut finns det större risker med mobiltelefoner och mobilmaster än vad man först ville medge från SSI. Försiktighetsprincipen bör råda.

Är det inte dags att stoppa utbyggnaden av 3 G tills man ser att behovet finns, och ska försiktighetsprincipen råda?

Anf. 36 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag vill börja med att understryka det miljöministern sade i en tidigare fråga. Det är inte så att det har kommit ny forskning som ger någon av våra myndigheter, varken SSI eller någon annan myndighet, skäl att kraftigt ändra sina tidigare rekommendationer. Att vi har höga ambitioner när det gäller nästa generation av mobiltelefoner är ingen nyhet. Att det sedan har gått långsammare, precis som Annelie Enochson pekar på, vet vi också. Det gäller inte bara Sverige utan samtliga andra länder där man har byggt ut 3 G.

Nu har vi, via riksdagen, satt upp villkoren för utbyggnaden. Regeringen har gått vidare till ansvarig myndighet, PTS. Nu är det PTS som har ansvaret att se till vad som händer när operatörerna inte har levt upp till de tillståndsvillkor som riksdagen har slagit fast.

Vi ligger långt under de rekommenderade gränsvärden som finns inom EU och inom FN:s olika organ, och det tycker jag är bra.

Anf. 37 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Herr talman! I måndags var jag på en debatt om mobilmaster tillsammans med en forskare från Chalmers, Yngve Hamnerius, som är en av de kunnigaste på detta. Han förklarade att en försiktighetsprincip bör råda.

Alla dessa olika operatörer ska lämna in information till regeringen – jag tror att det var den 31 mars – om hur utbyggnaden ser ut. Har regeringen full kontroll över utbyggnaden och vet var de olika masterna finns? Upplever regeringen att en demokratisk information har gått ut till medborgarna om utbyggnaden av 3 G-master?

Anf. 38 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det är inte regeringen utan vår ansvariga myndighet, PTS, som har full kontroll över var masterna finns, inte bara 3 G-master utan också andra master från Luftfartsverket, militären eller från andra aktörer. Det är kommunerna som beslutar om var i en kommun som operatörerna får sätta upp masterna.

Det finns många starka skäl för att operatörerna så långt som möjligt ska dela masten, antennen och nätet. Det ska vi göra för att spara på den oro som finns om strålningen, men framför allt för att det blir ohyggligt fult att maximera antalet master runtom i vårt land. Det finns inget skäl att varje operatör alltid ska bygga en egen mast. Därför skärpte vi lagstiftningen, som riksdagen ställde sig bakom, förra våren. Nu har vi en möjlighet för PTS att beordra samlokalisering i master och antenner. Det vet jag att alla kommuner i vårt land välkomnar.

Anf. 39 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Det var på uppdrag av kammaren som före detta statsrådet Margot Wallström tillsatte den första utredningen som skulle titta på det vi vardagligt kallar sekter. Det var också Margot Wallström som till min stora glädje inkluderade barnens situation i utredningen.

Utredningen har sedan legat och dammat på departementet. Inget resultat har kommit ut av utredningen. Det är ovanligt att en utredning inte kommer till någon form av uttryck i regeringens politik. Många av de frågor som har kommit fram i utredningen har den karaktären att de ansvärsföreläggande ligger på olika departement. Det var behov av ökad kunskap, ett kunskapscentrum, att se över frågan om våld mot barn och vuxna samt behov av vård och behandling.

I samband med det obehagliga och förskräckliga mordet i Knutby har man uppmärksammat barns situation i en sluten värld med slutna värderingar, i hemmet och i skolan.

På grund av detta är det svårt att säga vilken minister som är konkret ansvarig. Men regeringen samlat har ansvar för de barn som lever i en mycket svår och utsatt situation. I dag finns varken kunskap eller uppmärksamhet kring barnens situation. När tänker regeringen ta tag i utredningen och göra något för utsatta barn i slutna sekter?

Anf. 40 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Det är en mycket angelägen fråga som Carina Hägg tar upp. Det är alldeles uppenbart att den typ av tid vi lever i med det samhälle som är så snabbt föränderligt lockar människor till vad Carina Hägg kallar för sekter. Det är slutna samhällen där andra normer och värderingar är gällande än de som gäller i samhället i övrigt.

Det finns säkert skäl att uppmärksamma fenomenet betydligt mer än vad som har gjorts tidigare. Vi får ta med oss Carina Häggs fråga tillbaka till Regeringskansliet. Det är riktigt som Carina Hägg säger: Det är säkert en fråga som det ankommer på flera statsråd att ta ansvar för. Vi får på lämpligt sätt försöka återkomma i frågan.

Anf. 41 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag vill ställa en följdfråga.

Barn har rätt till normal fysisk, psykisk och social utveckling. Vi är några stycken som har försökt tala med flera statsråd och flera departement, motionerat, skrivit interpellationer och ställt frågor. Det har gått så många år, och vi har inte kommit fram. Därför vill jag gärna att Pär Nuder konkretiserar på vilket sätt man ska komma åt den här frågan och inom vilken tidsram vi kan se att det leder till något i ett första steg att ta hand om den här frågan.

Anf. 42 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! När det gäller just de utsatta barnens situation ankommer det på barnminister Berit Andnor att svara på de frågorna. Men icke förty lovar jag att vi verkligen ska begrunda frågan. Den har blixtbelysts av de aktuella händelser som vi alla har tagit del av.

Det är möjligen så att det sker någonting i vårt samhälle som vi inte har uppmärksammat tillräckligt mycket. Det handlar nog inte bara om de utsatta barnen utan också om fenomenet i sig. Det finns skäl att återkomma till frågan på lämpligt sätt.

Folkomröstning om EU:s grundlag

Anf. 43 BJÖRN VON DER ESCH (kd):

Herr talman! Jag skulle vilja fråga utrikesministern, som citeras i Svenska Dagbladet angående frågan om en folkomröstning om EU:s grundlag: "Medborgarna får ta ställning till grundlagen i valet till EU-parlamentet i vår." Enligt utrikesministern behövs det således ingen folkomröstning.

För mig är det helt obegripligt hur man kan koppla ihop frågan om EU:s nya grundlag, som dessutom inte är färdig än, med valet av 19 parlamentariker i vår, den 13 juni.

Dessutom kommer kandidaterna till EU-valet på såväl de socialdemokratiska som de borgerliga valsedlarna att totalt domineras av EU-förespråkare, medan EU-kritiker är närmast obefintliga.

Min fråga är om utrikesministern är medveten om att kanske hälften av alla borgerliga och socialdemokratiska väljare under de här omständigheterna kommer att känna sig tvingade att bojkotta valet den 13 juni.

Anf. 44 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Det är inte min uppfattning att jag tycker att valet till EU-parlamentet ska vara ett val som rör det nya fördraget, i den mån det över huvud taget föreligger något fördrag – det vet vi ju inte.

Jag vet ärligt talat inte om jag uttryckte mig olyckligt eller om det är fel återgivet. Det är mycket möjligt att jag har uttryckt mig olyckligt, och då är jag glad att här i kammaren nu få tydliggöra att jag inte anser att de två frågorna hör ihop – snarare tvärtom.

Jag har den uppfattningen att en folkomröstning inte är aktuell. Det är den uppfattning som merparten av ledamöterna i den svenska riksdagen har, och det är också den uppfattning som flertalet av EU-länderna har.

Utbyggnaden av 3 G-nätet

Anf. 45 ULLA LÖFGREN (m):

Herr talman! Jag har en fråga till Ulrica Messing, och den anknyter lite grann till Annelie Enochsons fråga om 3 G-nätet.

Det går lite långsamt med utbyggnaden, och framför allt lär det dröja innan Norrlands inland får en godtagbar täckning. Nu hävdas det från vissa håll att om 3 G-operatörerna inte var bundna vid en viss, förutbestämd teknik skulle den här utbyggnaden gå mycket snabbare och dessutom kunna bli avsevärt mycket billigare. Det skulle i slutändan gynna konsumenterna. Så har man exempelvis valt att göra i Finland, där teknikvalet är fritt.

Jag undrar nu: Är statsrådet beredd att verka för att man kan omförhandla de här avtalen och medge ett fritt teknikval även i Sverige?

Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Som jag sade tidigare är avtalen och licenserna bundna via de tillståndsvillkor som PTS nu har ansvar att leva upp till. Det innebär bland annat att PTS tillsammans med operatörerna nu ska mäta hur långt man har kommit i utbyggnaden och varför man inte har kommit så långt som vi hade önskat.

Vi kommer från regeringens sida under nästa vecka att utse en förhandlingsman som också till vår hjälp ska sätta sig ned med operatörerna och diskutera bland annat just de frågor som Ulla Löfgren pekar på, för att se om de därutöver kan göra ännu större ansträngningar för att skynda på utbyggnaden.

Anf. 47 ULLA LÖFGREN (m):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för det. Det var ju ett lite positivt svar.

Telia-Sonera hävdar exempelvis att om man skulle kunna få använda annan teknik behöver man inte sätta upp så många nya master. Det måste ju vara ett positivt argument för att man ska släppa tekniken fri.

Det krävs kanske inte en revolution på det här området, utan det är kanske evolution som passar bra för den här teknikutvecklingen. Det kommer nya tekniker, och det kommer att gå snabbare. Att det inte bara är *en* teknik som är användbar är väl helt uppenbart.

Anf. 48 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det är viktigt att ha ett konsumentperspektiv när vi sätter oss ned med operatörerna och ska diskutera just de här frågorna. Var och en av oss som använder till exempel en mobiltelefon är oerhört mån om att oavsett vilken sorts telefon vi har eller vilken operatör vi har ska vi ha bra täckning. Det måste vara utgångspunkten när vi nu ska ge oss in i en diskussion om man eventuellt kan blanda olika tekniker. Det måste i så fall ske ur ett konsumentperspektiv, så att vi inte blir frustrerade över att man byter teknikområde och att vi därigenom förlorar kontakten i våra telefoner.

Påföljder för miljöbrott till sjöss

Anf. 49 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Min fråga går till miljöministern.

Vi är alla eniga om att hotet mot haven från oljan måste mötas med kraft. EU-parlamentet har ställt sig bakom kommissionens förslag om brottspåföljder för föroreningsbrott till sjöss. Olaglig förorening måste bli straffbart i hela EU och straff utdömas. Rådet och vår regering är tydligen av en annan mening.

Min fråga till statsrådet är: Varför anser inte den svenska regeringen att denna form av miljöskydd faller under EU:s kompetensområde?

Anf. 50 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag känner inte till det aktuella ärendet. Det är möjligt att det ligger under Ulrica Messings område när det gäller fartygstrafiken.

Det kan finnas särskilda skäl till att Sverige har intagit en speciell ställning. Du får gärna informera lite tydligare om på vilket sätt Sverige inte skulle ha ställt sig bakom uppdrag när det gäller att förbättra sjösäkerheten, frågan om oljesanering och annat. Vi agerar väldigt kraftfullt på alla områden när det gäller dessa frågor och är mycket pådrivande både inom EU och i vårt närområde.

Anf. 51 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Det gäller att parlamentet och kommissionen anser att det här ligger under EU-rätt, att man har rätt att utdöma effektiva, proportionella, avskräckande påföljder och att det ska kunna fastställas på EU-nivå. Det har alltså regeringen genom rådet tagit en annan ställning till, om jag har förstått saken rätt.

Min fråga är då: Borde inte de här effektiva, proportionella, avskräckande påföljderna kunna fastställas på EU-nivå, i stället för att man, som alltid, nu tandlöst uppmanar medlemsstaterna att tillse att det här sker?

Anf. 52 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag tror att jag förstår frågan. Vi har nämligen diskuterat ett sjösäkerhetsdirektiv, där Sverige har varit pådrivande när det gäller synen på utbildning och arbetstider bland personalen, kemikalier, olja och allt det där. I den debatten har också något enskilt land, och till en början med hjälp av kommissionen, drivit frågan att vi inom EU också skulle bygga upp en gemensam flotta, som skulle kunna cirkulera och vid behov rycka ut för att hjälpa till vid stora katastrofer. Det har vi motsatt oss. Däremot har vi sagt att var och en som har en nationell flotta ska vara beredd att tillsammans med andra verka vid olyckor eller händelser.

Jag vet inte om det är det närmaste jag kan komma ett svar på Sverker Thoréns fråga. Annars är det varken Lena Sommestad eller jag som har varit aktiva i diskussioner, utan justitieministern.

Anf. 53 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Det gäller alltså möjligheten att under miljöavsnittet genom EU-lagstiftning införa effektiva, avskräckande och straffrättsliga påföljder. Där har alltså rådet en annan inställning än kommissionen och parlamentet, som vill att detta ska gälla påföljder för föroreningsbrott till havs. Min fråga är om regeringen tänker likadant eller vill agera och gå före, som vi har hört signaler om här förut. Det vore tacknämligt att få ett svar om det.

Anf. 54 TALMANNEN:

Regeringen behöver inte svara just nu. Vi får lämna den frågeställningen och kanske ta upp den i annan form i kammaren.

Värdegrunden i förskolan

Anf. 55 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Förskolan är kanske en av de viktigaste skolformerna vi har. Det kunde vi läsa i ett pressmeddelande som kom för en timme se-

dan. Det är Matematikdelegationens ordförande som uttalar sig. Det rör naturligtvis hur vi ska utveckla och förbättra kunskaperna i ämnet matematik, men jag menar att förskolan faktiskt är en av de viktigaste skolformerna även inom andra områden.

Då kommer jag in på arbetet runt värdegrundsfrågor. I bland annat grundskolans läroplan hänvisas det till kristen tradition och västerländsk humanism när man pratar om värdegrundsfrågor. Det gör man inte i förskolans läroplan. Min fråga till statsrådet Hallengren i egenskap av förskoleminister är: Vilken skrivning om värdegrunden tycker statsrådet är bäst?

Anf. 56 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Jag ska då bara tycka i talarstolen. Det kan också vara roligt. Det finns inga planer på att ändra läroplanen för förskolan. Vi har många andra planer när det gäller förskolan. Det handlar om personalutbyggnad, om att förstärka kommunernas ekonomi för att man ska kunna anställa mer personal. Men det finns inga planer på att ändra läroplanens skrivningar när det gäller förskolan. Det får Lennart Gustavsson göra sin egen tolkning av.

Anf. 57 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Det är bra att vi får göra tolkningar av tyckandet här.

När vi pratar om värdegrund pratar vi om människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet med svaga och utsatta. Men jag menar att det, när vi i vissa läroplaner tillför skrivningar om kristen tradition och västerländsk humanism, i grunden är ett avsteg från de ganska tydliga skrivningar som annars präglar läroplanerna.

Jag kan konkretisera min fråga: Vilka rationella skäl finns det att inte samordna läroplanernas skrivningar i enlighet med skrivningarna i förskolans läroplan?

Anf. 58 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Lennart Gustavsson beskriver värdegrunden för förskolan. Jag delar den uppfattningen. Det handlar om solidaritet. Det handlar om demokratisk fostran. Vi vet också att det var en stor debatt när läroplanen för skolan antogs. Det finns fortfarande en stor oenighet, och skulle vi dra i gång en debatt i kammaren nu skulle debatten fortsätta.

När det gäller kopplingen till kristen tradition och västerländsk humanism vet jag att vi gör lite olika tolkningar i denna kammare. När det gäller mångfalden, synen på allas rätt till religionsfrihet och annat, sympatiserar jag med mångfaldsperspektivet snarare än med de skrivningar som i dag finns i läroplanen.

Enskilda vägar

Anf. 59 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Det handlar om 28 000 mil och en miljon människor. Jag vill ställa en fråga till statsrådet Messing om de enskilda vägarna och de människor som bor kring dem.

Prot. 2003/04:56
22 januari

Frågestund

En stor del av landets vägnät är just så kallade enskilda vägar, nämligen ca 28 000 mil, och det är en miljon människor som bor kring de här vägarna. De här vägarna är väldigt viktiga för många, både fastboende och fritidsboende. Det handlar om turister som är på vägarna, men det handlar också om hela småföretag och till och med hela näringsgrenar. Det handlar om skolskjutsarna, lokal busstrafik och biblioteksbussar. Det är tung trafik som går på de här vägarna, och vi vet att de här vägarna är ganska nedsatta.

Jag vill fråga Messing om hon är beredd att satsa mer resurser, så att man säkrar att de här vägarna verkligen blir den bit i infrastrukturen som de är värda att vara.

Anf. 60 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! I dagsläget har jag inga nya pengar för att öka anslagen till enskilda vägar, men jag kommer heller inte att göra några andra förändringar.

En utredning tittade för några år sedan på balansen när det gällde ersättningen till privata och offentliga vägar, och jag vet att den utredningen fick kritik därför att man föreslog att ett antal offentliga vägar skulle bli privata. Jag vet att det i den utredningen också fanns en del väldigt bra saker, som att till exempel en del privata broar som är dyra att underhålla för enskilda personer skulle gå över till det offentliga.

Nu fördelar vi infrastrukturpropositionens pengar, och det berör i den meningen inte de enskilda vägarna. Men under nästa år återkommer jag med en transportpolitisk proposition, och i den ingår också en översyn av just de enskilda vägarna.

Anf. 61 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Jag vill fortsätta, eftersom det finns någonting på gång. Vi i Centerpartiet har lagt fram ett förslag i vår motion om en nationell fond. Låt oss säga att det händer någonting katastrofalt på de här vägarna, att till exempel broarna går sönder eller att det blir en annan katastrof så att det blir stora hål i vägarna – sådant händer ganska ofta dess värre. Man skulle då ha möjligheter att söka pengar för att garantera just de här vägarna. Sedan kan man undra varför vissa människor i vårt land ska stå för alla kostnaderna för just trafiken.

Anf. 62 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag ska gå igenom alla de förslag som finns från riksdagens ledamöter, från enskilda vägägare och från andra intresseorganisationer när vi bereder den transportpolitiska propositionen. Men utgångspunkten är att många av dem som äger en enskild väg i dag har varit oerhört måna om att bevaka och bejaka den enskilda vägen, så det är inte bara av ondo eller inte bara negativt att vara ägare till en enskild väg.

Anf. 63 MIKAEL DAMBERG (s):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till utrikesministern.

Sverige har en lång tradition av aktivt arbete för fred och försoning i Mellanöstern. Vi har aldrig ryggat för att kritisera staten Israel för dess ockupationspolitik och återkommande brott mot folkrätten men samtidigt alltid fördömt palestinska terrorhandlingar som dödat och lemlästat civila.

Efter tumultet på Historiska museet har försök gjorts att skapa tvivel kring den svenska regeringens inställning till terrorism. För klarhetens skull vill jag fråga utrikesministern om det finns någon anledning att tro att Sverige inte tillräckligt tydligt nu tar avstånd från självmordsbombningar.

Anf. 64 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Sverige är väldigt tydligt i sina ställningstaganden när det gäller terrorism och bekämpandet av terrorism, inte minst självmordsbombningar som förekommer i Mellanöstern.

Jag förstår Mikael Dambergs oro över att den senare tidens diskussion kan ha föranlett en del att tvivla på den svenska regeringens ståndpunkt i det hela, men jag är ändå säker på att vårt ställningstagande, och vårt agerande, har varit så tydligt och så kraftfullt och så ofta återkommande att det egentligen inte råder något tvivel om det.

Det som det har varit diskussioner om handlar om att man från en del håll har krävt att vi ska ta ställning till ett enskilt konstverk. Samtidigt som vi har talat om att det inte är regeringens uppgift har vi tagit tillfället i akt att understryka Sveriges och den svenska regeringens – och jag tror att jag kan säga det svenska folkets – ställningstagande vad gäller våldsanvändning i form av terrorism och självmordsbombningar. Det borde inte råda något tvivel om vår ståndpunkt.

Lagen om skydd mot olyckor

Anf. 65 CARL-AXEL ROSLUND (m):

Herr talman! I avsaknad av försvarsministern ber jag att få ställa min fråga till statsrådet Pär Nuder.

Vi fick en ny lag vid årsskiftet, lagen om skydd mot olyckor, som ska förstärka och komplettera räddningstjänstlagen. Det är bra, men det finns en stor svaghet med den. Det finns ingen straffsanktion kopplad till den. Det är alltså ganska riskfritt att bryta mot lagen, något som Räddningsverket påtalade redan under remissrundan, och man begärde en utredning om det.

Som det är i dag kan man inte straffas om man blockerar eller rentav låser nödutgångar på hotell och restauranger. Ingen människa kan fällas för diskotekbranden i Göteborg, då man tog in på tok för många ungdomar. Ingen människa kan fällas för det bristande brandskyddet och de låsta dörrarna på S:t Sigfrids sjukhus i Växjö.

Jag menar att efterhand som fakta kring den här lagen blir kända hos allmänheten så tenderar den att bli alltmer tandlös. Man kan ju helt riskfritt bryta mot den.

Min enkla fråga är: Kommer vi att få till stånd en utredning för att se hur vi kan koppla en straffsanktion till den här lagen?

Anf. 66 Statsrådet PÄR NUDER (s):

Herr talman! Det är en mycket målande beskrivning som frågeställaren ger uttryck för. Jag lovar att transportera den och frågan till det ansvariga statsrådet för besvarande.

Rätten till förskoleplats

Anf. 67 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag har en fråga till Statsrådet Lena Hallengren.

Kommunerna ska kunna bereda plats för förskolebarn inom tre–fyra månader, antingen i förskolan eller i barnomsorgen.

Om man går in och tittar på hur man lyckas är det glädjande så att 94 % av de svenska kommunerna klarar detta. Men enligt de senaste siffrorna är det faktiskt 14 kommuner som inte lyckas ge en plats inom tre–fyra månader. Fyra månader är en väldigt lång tid för föräldrar och barn. Det kan leda till att en förälder till exempel måste tacka nej till ett arbete.

Min fråga är: Vilka åtgärder vidtar regeringen när kommuner på detta uppenbara sätt bryter mot lagen?

Anf. 68 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Jag tycker att det är ett väldigt allvarligt problem som Ulf Nilsson beskriver, nämligen kommuner som faktiskt ibland struntar i de lagar som riksdagen har beslutat om när det gäller att föräldrar ska ha rätt till förskoleplats för sina barn inom tre–fyra månader. Det är naturligtvis glädjande att så många kommuner följer lagarna och ser till att föräldrarna kan kombinera arbete och familj.

De 14 kommuner som Ulf Nilsson nämner är kommuner som tillfälligtvis inte lyckas med detta. De kontaktas av Skolverket och får en påtryckning. De får presentera en plan för hur de ska kunna erbjuda plats inom tre–fyra månader. Jag hoppas också att de allra flesta kommunerna inte använder sig av principen att anmäla sig i sista sekunden utan att de har en viss framförhållning så att kommunen hinner med både att bygga ut och att placera barnen i de förskolor som föräldrarna önskar.

Men det är inte regeringen som agerar i varje enskilt fall, vilket Ulf Nilsson också vet, utan det är Skolverket som tillsynsmyndighet, och den utökade utbildningsinspektionen omfattar också förskolorna.

Anf. 69 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Regeringen har ändå rätt att agera för att säkerställa barnens rättigheter om en kommun uppenbart bryter mot lagen.

Göteborgs kommun är ett exempel på en kommun som har brutit mot lagen sedan 1995 i det här avseendet och haft längre kötider än fyra månader.

Min naturliga följdfråga är: Ska det verkligen vara möjligt för en kommun att bryta mot lagen i så många år utan att någon ingriper? När människor bryter mot lagen ska staten reagera. Det tycker vi är rätt. Men ibland borde staten också reagera med mer än bara påpekanden när kommuner bryter mot lagen.

Prot. 2003/04:56

22 januari

Frågestund

Anf. 70 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Jag delar Ulf Nilssons uppfattning. Jag är mycket bekymrad över inte minst Göteborgs kommun som vid upprepade tillfällen inte följer lagen. Det finns i dag ingen möjlighet för regeringen att utfärda någon form av vite eller tvångsförvaltning av enskilda kommuner eller förskolor. Men detta är någonting som Skollagskommittén, som har lämnat ifrån sig sitt betänkande, har tittat på. Och ett av förslagen är just att man ska kunna utdöma vite. Tvångsförvaltning är något som jag tror att vi alla är relativt tveksamma till. Men det är något som man överväger i fråga om den kommande skollagen. Men jag delar absolut uppfattningen att detta är mycket bekymmersamt.

Rikstrafikens upphandlingar

Anf. 71 INGEMAR VÄNERLÖV (kd):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Ulrica Messing.

I höstas frågade jag skriftligen vad statsrådet ämnade vidta för åtgärder för att förbättra infrastrukturen i Dalsland, delvis mot bakgrund av att tågoperatören Linx planerar att nu till sommaren upphöra med tågstoppen i Dals Ed på sträckan Göteborg–Oslo. Det är för övrigt det enda tågstopp som finns där.

I sitt svar hävdade statsrådet dels att detta handlar om interregional persontrafik på stomnätet, dels att trafiken ska bedrivas på kommersiella grunder. Men statsrådet betonade också följande:

Staten har självfallet ett ansvar för en tillfredsställande interregional persontransportförsörjning. Detta sker bland annat genom Rikstrafiken som har till uppgift att samordna och utveckla den interregionala persontrafiken. I Rikstrafikens uppgifter ingår också att upphandla interregional persontrafik som är företagsekonomiskt olönsam men transportpolitiskt motiverad.

Min fråga är: Till sommaren upphör tågstoppen i Dals Ed. Tydligt fungerar inte Rikstrafiken fullt ut i fråga om dess uppgifter. Hur ämnar statsrådet åtgärda det? Då menar jag inte detta beskrivna fall utan rent generellt.

Anf. 72 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag delar inte Ingemar Vänerlövs beskrivning av Rikstrafiken. Den fungerar visst. Rikstrafiken gör upphandlingar hela tiden i fråga om alla former av transportslag. Man gör upphandlingar på inrikesflyget, man gör upphandlingar i fråga om kollektivtrafiken där man går in och hjälper till, och man gör också upphandlingar på de sträckor som till exempel Ingemar Vänerlov nämner. Jag vill därför ta avstånd från den beskrivningen. Det ligger på Rikstrafikens bord att i samarbete med aktörer och operatörer ha konkreta diskussioner och upphandla trafik där

man bedömer att det från transportpolitiska intressen eller ur regionalpolitiska aspekter finns skäl för det.

Anf. 73 INGEMAR VÄNERLÖV (kd):

Herr talman! Bevisligen fungerar det inte till hundra procent. Här rör det sig nämligen om interregional persontrafik på stomnätet. Och enligt statsrådet har Rikstrafiken till uppgift att bland annat upphandla sådan persontrafik som är företagsekonomiskt olönsam men transportpolitiskt motiverad. Här är det synnerligen transportpolitiskt motiverat eftersom det handlar om en försämrad infrastruktur för inre Dalsland om dessa tågstopp upphör.

Rent allmänt kan man säga att detta är allvarliga frågor eftersom försämrad infrastruktur lätt bidrar till stagnation för en bygd. Då inträffar skador i form av utflyttning och ett försämrat näringsliv, alltså sådant som kan vara mycket svårt att reparera när det en gång har inträffat.

Anf. 74 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Att en myndighet inte fungerar eller att man inte gillar de beslut som en myndighet har tagit är två helt olika saker. Jag vill verkligen understryka att min bild av Rikstrafiken är att man är otroligt aktiv i diskussionerna med kommunala aktörer, offentliga aktörer och olika operatörer när det gäller transportsystemen när det handlar om att göra upphandlingar.

Sedan vill jag inte kommentera enskilda upphandlingar. Men det är inte så att Rikstrafiken inte är en viktig aktör. Det är den.

Främjande av tågtrafiken

Anf. 75 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Min fråga snuddar vid det som Ingemar Vänerlov tog upp här tidigare. Den handlar alltså om trafik, och jag ställer frågan till ansvarig minister Ulrica Messing.

Vi talar i riksdag och regering i trafiksammanhang om en nollvision. Vi eftersträvar att vi inte ska ha några dödade eller allvarligt skadade i vår trafik. Då är det angeläget att vi får bort trafiken från de farligaste områdena, nämligen biltrafiken. Det har vi misslyckats med igen under 2003. Antalet dödade och svårt skadade på våra vägar minskar inte utan ligger dessvärre ganska stabilt kvar på en ganska hög nivå.

Om vi ska klara detta måste vi alltså utveckla tågtrafiken och busstrafiken. Då är det, precis som Ingemar Vänerlov underströk, väldigt illa att vi kan se att tågtrafiken rustas ned runtom i landet. Utöver att man tar bort tågstopp i Dalsland höjer man priserna på årskort. Detta skriver kommunalrådet i Hudiksvall om till alla riksdagsledamöter från Gävleborg och undrar vad vi kan göra åt det. Jag säger att han nog måste vända sig till SJ:s styrelse. Men det drabbar dem som pendlar med tåg.

I Blekinge drar SJ in möjligheten att köpa biljetter via automater. Man har inte heller någon bemanning på stationerna.

Detta är på punkt efter punkt sådant som bidrar till att det blir svårare för människorna att utnyttja tåget, vilket vi egentligen vill att de ska göra.

Jag undrar vad regeringen och den ansvariga ministern har för planer för att motverka detta och se till att vi får en gynnsammare situation så att människor och företag kan utnyttja en bra tågtrafik?

Prot. 2003/04:56
22 januari

Frågestund

Anf. 76 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Sven Bergström tog nollvisionen som utgångspunkt. Jag tänker ta fasta på det. Den bild som Sven Bergström gav här stämmer nämligen inte. Under de första tio månaderna under 2003 hade vi en positiv utveckling när det gäller antalet skadade och dödade i trafiken. Allt färre skadades och dödades alltså på våra vägar eller inom andra transportslag. Det är en positiv utveckling. Sedan vände denna positiva trend under julhelgerna. Och jag beklagar verkligen det. Men detta pekar också på något oerhört viktigt, nämligen att när vi nu fördelar 364 miljarder kronor till vägar och till järnvägar ska vi självklart använda varenda krona av dessa pengar på ett sådant sätt att vi ökar trafiksäkerheten. Det är viktigt därför att resandet ökar varje dag både på väg och på järnväg. Det är fler och fler människor som varje dag åker tåg.

Men oavsett hur mycket pengar som vi lägger på vägar eller på järnvägar kommer vi aldrig att nå nollvisionen om det fortfarande finns kvinnor och män i vårt land som sätter sig bakom ratten onyktra. Detta är oacceptabelt. En säker infrastruktur är alltså självklar. Men ett folkligt stöd för att man också är nykter och drogfri i trafiken måste vara lika självklart.

Anf. 77 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Jag noterar dessvärre att statsrådet undviker att svara på min konkreta fråga. Vi är överens om nollvisionen och att vi måste jobba intensivt för att uppnå den med bättre trafiknykterhet och annat. Men vad jag vill fokusera på är att man rustar ned tågtrafiken som är ett bra alternativ till vägtrafiken, bland annat i Blekinge där man till och med upphör med biljettförsäljning via automater. Man får alltså köpa biljetter på tåget till ett högre pris, vilket drabbar framför allt ungdomar och pensionärer. Är det en acceptabel utveckling att man gör på detta sätt när vi faktiskt egentligen vill föra över trafiken till tåget?

Anf. 78 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Alla siffror pekar mot vad Sven Bergström nu säger. Vi åker nämligen tåg som aldrig förr. Sven Bergströms och mitt hemlän är ett utmärkt exempel på det. Vi har ju lokala och regionala operatörer som också tar ett större ansvar för den inomregionala trafiken. Tåg i Bergslagen är ett samarbete mellan olika trafikbolag och länsbolag. På område efter område kan vi se att det sker en fantastisk och positiv utveckling. Vi ska vara en del av den utvecklingen med de 364 miljarder kronor som nu fördelas.

Persontrafiken är faktiskt hårt konkurrensutsatt. Att det finns sträckor där det inte finns tillräckligt med folk som reser med tågen påverkar också infrastrukturen runt våra järnvägsstationer. Det kommer vi aldrig ifrån, utan den utvecklingen kommer också att fortsätta.

Frågestund

Anf. 79 OWE HELLBERG (v):

Herr talman! För tio år sedan antog FN en deklaration om funktionshindrades rätt till delaktighet och jämlikhet. Efter stor vanda från regeringens sida kunde riksdagen år 2001 anta en lag om undanröjande av enkla hinder i den byggda miljön.

Senast år 2010 ska det här vara genomfört. Men först nu har regeringen tagit de föreskrifter som ska vägleda kommunerna i deras arbete. Tyvärr är de här föreskrifterna otydliga. Det framgår inte att kommunerna bör upprätta en plan för att komma till rätta med vad man ska göra. Därför undrar jag varför regeringen inte ställer kravet att kommunerna ska upprätta en tillgänglighetsplan. Och tror ministern att kommunerna kommer att klara den här uppgiften till år 2010?

Anf. 80 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag instämmer i att detta är ett väldigt viktigt arbete. Jag tror att det är bra att arbetet med föreskrifterna har tagit sin tid. Det har nämligen varit ett mycket grundligt arbete i samarbete med alla aktörer både från handikapporganisationernas sida och från kommunernas sida. Därför tycker jag att det är ett bra regelverk som nu har kommit fram. Man kan diskutera olika enskildheter i det, till exempel när det gäller planer. Men i grunden är det, tycker jag, ett väldigt starkt regelverk som ger också den enskilde stora möjligheter att faktiskt få sina rättigheter tillgodosedda. Jag är alltså nöjd med detta.

Självklart är det regeringens ambition att vi också ska uppnå det här målet. Det är också självklart att arbetet fortsätter. Inte minst tittar vi på barns situation, till exempel på barnsäkerheten när det gäller byggande och boendemiljö. Vi kommer med stor kraft att fortsätta det här arbetet med att skapa en bättre miljö i kommunerna. Jag tycker att vi just nu har en bra grund för det.

Anf. 81 TALMANNEN:

Tack! Därmed var veckans frågestund avslutad.

5 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositioner

2003/04:50 Åtgärder för att klarlägga asylsökandes identitet, m.m.

2003/04:57 Vattendistrikt och vattenmiljöförvaltning

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 22 januari

2003/04:238 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström
En fjärde polishögskola i Sverige

2003/04:239 av *Bo Könberg* (fp) till socialminister Lars Engqvist
Införande av vårdgarantin

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 27 januari.

7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 21 januari

2003/04:581 av *Jörgen Johansson* (c) till statsrådet Lars-Erik Lövdén
Byggbranschen som arbetsmarknadsåtgärd

2003/04:582 av *Owe Hellberg* (v) till statsrådet Lars-Erik Lövdén
Barnfamiljer i husvagnsboende

2003/04:583 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Mona Sahlin
Information till invandrare om vård och kommuner

2003/04:584 av *Karin Granbom* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Kriminella personers vapenutbildning inom militären

2003/04:585 av *Johan Linander* (c) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Saudiarabien

2003/04:586 av *Torkild Strandberg* (fp) till justitieminister Thomas Bodström

Åtgärder för att svara på rymningar

2003/04:587 av *Owe Hellberg* (v) till statsrådet Hans Karlsson
Turordningsreglerna i LAS

2003/04:588 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till socialminister Lars Engqvist
Människors rädsla för psykiskt sjuka

den 22 januari

2003/04:589 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Pär Nuder
Programmet på Stockholm International Forum

2003/04:590 av *Börje Vestlund* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Zambia

2003/04:591 av *Börje Vestlund* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Ryssland

2003/04:592 av *Börje Vestlund* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Jordanien

2003/04:593 av *Tasso Stafilidis* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Tunisien
2003/04:594 av *Tasso Stafilidis* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen för HBT-personer i Eritrea
2003/04:595 av *Tasso Stafilidis* (v) till statsrådet Carin Jämtin
Situationen för HBT-personer i Moçambique
2003/04:596 av *Holger Gustafsson* (kd) till statsrådet Carin Jämtin
Bistånd till Nordkorea
2003/04:597 av *Peter Danielsson* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Ny identitet

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 27 januari.

8 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 21 januari

2003/04:476 av *Birgitta Ahlqvist* (s) till justitieminister Thomas Bodström
Föräldrabalken och barnperspektiv
2003/04:489 av *Ulla Wester* (s) till justitieminister Thomas Bodström
Polisens organisation
2003/04:491 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Brottsförebyggande arbete
2003/04:503 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Polisens personalförsörjning
2003/04:539 av *Torsten Lindström* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros
Rutiner för indraget studiebidrag
2003/04:542 av *Carl-Axel Johansson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Lockarpsshunten
2003/04:543 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Barbro Holmberg
Oro bland asylsökande
2003/04:547 av *Birgitta Carlsson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
EU:s kosttillskottsdirektiv
2003/04:548 av *Gunilla Tjernberg* (kd) till kulturminister Marita Ulvskog
Fritt inträde på vissa museer
2003/04:549 av *Gunilla Tjernberg* (kd) till kulturminister Marita Ulvskog
Internationellt kulturutbyte
2003/04:550 av *Claes Västerteg* (c) till utrikesminister Laila Freivalds
Ett Internet för alla

2003/04:552 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till utbildningsminister
Thomas Östros
Effektivt programkontor

Prot. 2003/04:56
22 januari

2003/04:554 av *Jörgen Johansson* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Utbyggnad av E 18 Västerås–Västjädra

2003/04:559 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till kulturminister Marita Ulvskog
Kulturhuvudstäder

2003/04:560 av *Nina Lundström* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Stopp i vägbygge i Stockholm

2003/04:563 av *Gustav Fridolin* (mp) till utrikesminister Laila Freivalds
Besök i Palestina

2003/04:567 av *Yvonne Ruwaida* (mp) till utrikesminister Laila Freivalds
Deltagare vid Stockholm Forum

den 22 januari

2003/04:536 av *Rolf Gunnarsson* (m) till försvarsminister Leni Björk-
lund
Räddningsverkets insatstid för att få fram hjälp till jordbävningsdrabbat
område i Iran

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 27 januari.

9 § Kammaren åtskildes kl. 15.03.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen
kl. 12.19 och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Meddelande om frågestunder våren 2004	1
2 § Svar på interpellation 2003/04:222 om utlandsstyrkan.....	1
Anf. 1 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	1
Anf. 2 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	2
Anf. 3 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	3
Anf. 4 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	3
Anf. 5 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	4
Anf. 6 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	4
Anf. 7 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	5
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	5
Ajournering.....	5
Återupptagna förhandlingar	5
4 § Frågestund	6
Anf. 8 TALMANNEN	6
<i>Stockholms Internationella Forum 2004</i>	<i>6</i>
Anf. 9 GABRIEL ROMANUS (fp)	6
Anf. 10 Statsrådet PÄR NUDER (s)	6
Anf. 11 GABRIEL ROMANUS (fp)	6
Anf. 12 Statsrådet PÄR NUDER (s)	7
<i>Strålning från mobiltelefoner</i>	<i>7</i>
Anf. 13 KARIN THORBORG (v)	7
Anf. 14 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s).....	7
Anf. 15 KARIN THORBORG (v)	8
Anf. 16 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s).....	8
<i>Skogsavverkningen i Valvträsk.....</i>	<i>8</i>
Anf. 17 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	8
Anf. 18 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	8
Anf. 19 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	8
Anf. 20 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	8
<i>Stockholms Internationella Forum 2004</i>	<i>9</i>
Anf. 21 GUSTAV FRIDOLIN (mp).....	9
Anf. 22 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	9
Anf. 23 GUSTAV FRIDOLIN (mp).....	10
Anf. 24 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	10
<i>Infrastruktur och regional utveckling.....</i>	<i>10</i>
Anf. 25 KRISTINA ZAKRISSON (s)	10
Anf. 26 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	11
<i>Kommunala bidrag till kooperativa förskolor.....</i>	<i>11</i>
Anf. 27 LARS LINDÉN (kd).....	11
Anf. 28 Statsrådet LENA HALLENGREN (s)	11
<i>Särskilda insatser för tillväxt och utveckling.....</i>	<i>12</i>
Anf. 29 HÅKAN LARSSON (c).....	12
Anf. 30 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	12
<i>Regeringens utnämningsspolitik</i>	<i>12</i>
Anf. 31 TOBIAS KRANTZ (fp).....	12

Anf. 32 Statsrådet PÄR NUDER (s).....	13
Anf. 33 TOBIAS KRANTZ (fp)	13
Anf. 34 Statsrådet PÄR NUDER (s).....	13
<i>Utbyggnaden av 3 G-nätet</i>	13
Anf. 35 ANNELIE ENOCHSON (kd)	13
Anf. 36 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	14
Anf. 37 ANNELIE ENOCHSON (kd)	14
Anf. 38 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	14
<i>Barns situation i slutna sekter</i>	15
Anf. 39 CARINA HÄGG (s).....	15
Anf. 40 Statsrådet PÄR NUDER (s).....	15
Anf. 41 CARINA HÄGG (s).....	15
Anf. 42 Statsrådet PÄR NUDER (s).....	15
<i>Folkomröstning om EU:s grundlag</i>	16
Anf. 43 BJÖRN VON DER ESCH (kd).....	16
Anf. 44 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	16
<i>Utbyggnaden av 3 G-nätet</i>	16
Anf. 45 ULLA LÖFGREN (m)	16
Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	17
Anf. 47 ULLA LÖFGREN (m)	17
Anf. 48 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	17
<i>Påföljder för miljöbrott till sjöss</i>	17
Anf. 49 SVERKER THORÉN (fp).....	17
Anf. 50 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s)	17
Anf. 51 SVERKER THORÉN (fp).....	18
Anf. 52 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	18
Anf. 53 SVERKER THORÉN (fp).....	18
Anf. 54 TALMANNEN.....	18
<i>Värdegrunden i förskolan</i>	18
Anf. 55 LENNART GUSTAVSSON (v)	18
Anf. 56 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	19
Anf. 57 LENNART GUSTAVSSON (v)	19
Anf. 58 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	19
<i>Enskilda vägar</i>	19
Anf. 59 RIGMOR STENMARK (c).....	19
Anf. 60 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	20
Anf. 61 RIGMOR STENMARK (c).....	20
Anf. 62 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	20
<i>Sveriges inställning till terrorism</i>	21
Anf. 63 MIKAEL DAMBERG (s)	21
Anf. 64 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	21
<i>Lagen om skydd mot olyckor</i>	21
Anf. 65 CARL-AXEL ROSLUND (m).....	21
Anf. 66 Statsrådet PÄR NUDER (s).....	22
<i>Rätten till förskoleplats</i>	22
Anf. 67 ULF NILSSON (fp).....	22
Anf. 68 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	22
Anf. 69 ULF NILSSON (fp).....	22
Anf. 70 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	23

<i>Rikstrafikens upphandlingar</i>	23
Anf. 71 INGEMAR VÄNERLÖV (kd)	23
Anf. 72 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	23
Anf. 73 INGEMAR VÄNERLÖV (kd)	24
Anf. 74 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	24
<i>Främjande av tågtrafiken</i>	24
Anf. 75 SVEN BERGSTRÖM (c)	24
Anf. 76 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	25
Anf. 77 SVEN BERGSTRÖM (c)	25
Anf. 78 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	25
<i>Funktionshindrades rätt till delaktighet och jämlikhet</i>	26
Anf. 79 OWE HELLBERG (v)	26
Anf. 80 Miljöminister LENA SOMMESTAD (s)	26
Anf. 81 TALMANNEN	26
5 § Bordläggning	26
6 § Anmälan om interpellationer	27
7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	27
8 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	28
9 § Kammarén åtskildes kl. 15.03.	29

